

קנרס סורי

מידע בוטני

משפחה: המורכבים

שם מדעי: *Cynara syriaca*

שם ערבי: חיורפיש

הקנרס הוא צמח מרשים וגבוה הפורח בחודשים יולי-אוגוסט בצפון הארץ ובעמקים, בתפרחות סגולות יפהפיות, גדולות ומרשימות, הבולטות בנוף, בעונה שבה רוב הצמחים סיימו את הפריחה ועסוקים בהפצת הזרעים. הצמח "הולך

בגדול". זהו "קוף" רב-שנתי, שגובהו עשוי להגיע עד ל-180 ס"מ. גודלה של התפרחת, שהיא קרקפת המורכבת רק מפרחים צינוריים, חריג במונחי צמחיית הבר - אורכה יותר מעשרה ס"מ. בראשית החורף הצמח מפתח עלים אלה גונם ארגמני ובסיסם אכיל (כמו בארטישוק התרבותי). כל הקוצים הללו נועדו להגן על הפרחים, הפירות והזרעים מפני מאכל וכליה על ידי בעלי חיים.

כפי שצוין, הצמח נמנה עם משפחת המורכבים (המצטיינת במספר הרב של הצמחים הקוצניים שבה), שה"פרח" שלהם מורכב מאוסף של פרחים צינוריים ו/או לשוניים היושבים על מצעית, וכל המכלול הוא הקרקפת. הפרחים הצינוריים נראים למתבונן מהצד כמעין חוטים סגולים. כל "חוטי" כזה הוא פרח בפני עצמו, שאם נפרק אותו נמצא שהוא מסתיר אבקנים, עמוד עלי, שחלה וכל מה שפרח קלאסי מכיל.

הקנרס הסורי גדל באופן בלעדי רק בישראל (בעמקים), סוריה ועירק. בעולם קיימים 14 מינים נוספים של קנרס. ההנחה המקובלת היא כי מצמח זה פותח ותורבת הארטישוק המוכר.

שימושי הצמח

הצמח היה ידוע כבר בימי אבותינו כירק מאכל, ויעידו על כך משניות במסכת כלאיים: "והקנרס כלאיים בכרם" (כלאיים ה', ח'). הפלאחים והמלקטים אוכלים את גבעולי הצמח והמצעית וטוענים שטעמם מעולה - מי שינסה שיעדכן אותנו. הרמב"ם, שהיה כידוע גם רופא, הזכיר את הצמח ככזה שיש בו תועלות רפואיות ואחרות.

נסים קריספיל מצטט את הרמב"ם: "והחרשף מבשם את ריח הגוף".... ברפואה העממית תולים בצמח סגולות רפואיות רבות. כדי לרפא את החוליים הרבים אוכלים מגבעולי הצמח, או את מצעית הקרקפת, שותים מרתח מזרעיו

קרקפת בודדת בפריחה, בקצי העלים הגלדניים קוצים שלא נעים להיתקל בהם.

להיכרות ידידותית עם צמחי הבר של ישראל היכנסו לאתר "צמח השדה": www.wildflowers.co.il

ועוד (לא מומלץ לנסות ללא ייעוץ מקצועי).

השירות הבולאי הקדיש לו בשנת 1980 בול אחד משלושה בסדרת ה"קוצים". בהקדמה לסדרה כתב עזריה אלון בין השאר על הקוצים בצמחי הבר של ישראל: "...צמחייתה של ישראל מצטיינת בכך שמצויים בה הרבה צמחים בעלי קוצים... את הסיבה לריבויים של הצמחים בעלי הקוצים יש לחפש בתנאי האקלים של הארץ, ובעיקר בקיץ החם והיבש... הקוצים למיניהם מהווים חלק בלתי נפרד מנופה של ארץ ישראל, אמנים ובעלי חוש אסתטי רואים את יופיים וייחודם למרות הנזק שהם גורמים לחקלאות ואי הנעימות למטיילים..." אז בפעם הבאה שאתם מטיילים אמצו נקודת מבט חיובית על ה"קוצים"!

פריחה של מאות צמחי קנרס בצדי כביש ראשי על רקע שדות העמק.

זה זמן קסם... הגולן

להרגיש את החושים | קסם הגולן

מרכז מבקרים במתחם התיירות חוצות הגולן, סרט+דגם הגולן, בואו למסע רב חושי במרחבי הגולן - לשימוע, להירטב, לחוש בקרירות, לדאות במרחב ולהריח את הפריחה בסרט שכולו נוף, המוקדן על מסך של 180 מעלות. לאחר מכן תהנו מדגם הגולן ומיצג אור קולי מרתק על סיפורה של רמת הגולן. פתוח בימים א'-ה' ושבט 09:00-18:00, ו' עד 17:00. טלפון להזמנות: 04-6963625 | פקס: 04-6850766 | www.magic-golan.co.il | דוא"ל להזמנות: merkazgolan@012.net.il

לחגוג עם הטעמים | ברוהאוס הגולן

בר ומסעדת בשרים איכותית עם בירה טרייה. במבשלת הגולן תיהנו מחוויה ייחודית המשלבת בשר איכותי מרמת הגולן בניחוח בירה טרייה. בואו ללמוד ולראות איך מכינים את הבירות הטוריות שלנו (בתיאום לקבוצות). הזמנות לקבוצות ואירועים: 04-6963625 | המבשלת: 04-6961311 | פתוח כל השבוע החל מ- 11:00 ועד אחרון הסועדים | <http://www.golanbeer.co.il>

להתענג על הטירות | טעם הגולן והגליל

מסעדה חלבית כשרה, בית קפה וחנות מכל טוב הארץ. פוקאצ'ות, סלטים, דגים, גבינות בוטיק, לחם, מאפים טריים וקפה עם ארוחה משובחת. הזמנות לקבוצות: 04-6963625 | מסעדה: 04-6961344 | פתוח בימים א'-ו' 09:00-16:00 | כשר (רבנות קצרין) סגור בשבת! | דוא"ל להזמנות: merkazgolan@012.net.il

